

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики

та житлово-комунальних послуг

01 листопада 2021 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас сьогодні... По-перше, у нас сьогодні є іменинники чи уродинники, як правильніше сказати. Іменини – це 13 грудня буде Андрія. Андрія – це мої іменини, принаймні на Західній Україні так вважається. А уродини – це коли день народження.

Значить, сьогодні в нас у Максима Вікторовича Єфімова, я так розумію, день народження. Максим Вікторович, ви з нами на зв'язку чи ні? На жаль... В будь-якому випадку ми вітаємо Максима Вікторовича, і бажаємо міцного здоров'я, бажаємо успішної діяльності парламентської, депутатської, політичної. *(Шум у залі)*

В нього ще одна проблема, ще на Краматорську ТЕЦ... *(Не чути)* Тому що там, звідки воно йшло, воно вже, я так розумію, не йде.

Ще декілька днів тому у нас було день народження у Михайла Яковича Волинця. Правильно? Тому Михайло Яковича також вітаємо. Зараз такий період днів народжень трохи є. Михайле Яковичу, ви з нами на зв'язку? Вітаємо.

Дивіть, друзі, у нас завтра планується позачергова сесія, і там планується так само наш законопроект, номер 2553. Є в Україні зараз ряд проблем, які частково врегульовані, частково існують. І Олексій Юрійович Кучеренко піднімав питання про газ для ОСББ, і інші члени комітету також це піднімали.

У нас в Україні також є ситуація, коли в деяких областях споживачі, всього десь біля 500 тисяч споживачів, випали зі свого звичайного постачальника, випали на ПОН (на постачальника "останньої надії"). По звичайних правилах там якби ціна вища, але вже зараз воно частково

врегульовано рішенням уряду. І нам би на законодавчому рівні це також врегулювати.

Відповідно в нас є законопроект 2553 про енергетичні одиниці. Зокрема він стосувався ринку газу і про те, що в нас, окрім метрів кубічних, ішов розрахунок в кіловат-годинах, так як іде у всій Європі. Тоді легко буде порівняти енергію з різних джерел: електричну енергію, газ і так далі.

Цей законопроект ми відпрацьовували, він у нас чекає другого читання. Відповідно там є подані декілька правок, які вирішують проблему ОСББ, які вирішують проблему постачальника "останньої надії", і які вирішують проблему більш легкої зміни постачальника газу.

Це питання у нас винесено сьогодні на комітет. Що я зараз пропоную? Я зараз пропоную, щоб ми проголосували за порядок денний, про цей законопроект. І відповідно заодно у нас буде і перекличка, хто у нас є на комітеті. Далі Андрій Вікторович тоді вже представить законопроект. І по правках ми тоді пройдемося вже по суті, по тих правках, які пропонуються щодо вирішення поточних проблем.

Якщо немає заперечень, тоді давайте: хто за відповідний порядок денний, прошу проголосувати. "Різне" у нас завжди є, да.

Тут четверо у нас.

Герус – за.

Бондар Михайло Леонтійович – за.

Гриб Вікторія Олександрівна – за.

І Жупанин Андрій Вікторович – за.

Тепер по відео.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович не з'явився? Може, хтось йому есемеску напишіть, що ми його чекаємо в цей святковий день.

Іоффе Юлій Якович.

Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

Олег Семінський, ми вас чуємо в ефірі.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський – за. І ми вас в ефірі чуємо, що ви там по телефону говорите.

Кісільов Ігор Петрович. Немає.

Кіт Андрій Богданович. Не чути.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За такий порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Кучеренко Олексій Юрійович.

Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Мороз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман.

Нагорняк Сергій Володимирович.

МУЛИК Р.М. Мулик є

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик є. За, да, правильно?

МУЛИК Р.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. Так, є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович. Є. За. Я ж бачив, що є. Припутень – за.

Кучеренко з'явився. Олексій Юрійович – за? Присутній, да?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, за. Да, я за все: я за вас, за все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Спасибі. За Президента. За уряд. За коаліцію.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Я – за. Просто за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

Скороход Анна Костянтинівна.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович. Шипайло Остап Ігорович, за порядок денний? За.

Юрченко Олександр Миколайович. Немає.

Відповідно. Єфімов – немає. Кісільов – немає. Кіт – немає. Нагорняк – немає. Скороход – немає. І Юрченко – немає. Якщо десь з'являться, то підкажіть.

Нагорняк є. Сергій Нагорняк, за порядок денний?

НАГОРНЯК С.В. За порядок денний... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. 19 – за. І кворум відповідно є.

Андрій Вікторович, давайте тоді перейдемо до таблиці правок. Я дам тоді два слова про цей законопроект і далі ми тоді...

ЖУПАНИН А.В. Да. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...по правках, які ви вважаєте важливими. Може там від себе скажіть. І далі ми по нашій звичайній процедурі, якщо є якісь окремі правки, які треба проголосувати окремо, то ми тоді їх виносимо, щоб проголосувати окремо. А ті всі, які запропоновані відповідно профільним підкомітетом і Андрієм Вікторовичем, ми тоді їх проголосуємо голосуванням відповідно до правої колонки.

Андрій Вікторович, прошу, вам слово.

ЖУПАНИН А.В. Дякую, Андрій Михайлович.

Доброго дня, шановні колеги! Законопроект стосується запровадження ринку природного газу, обліку та розрахунків за обсягом газу в одиницях енергії. Зареєстрували ми його доволі давно, ще в 2020 році. Ініціатором

цього законопроекту виступало Міністерство енергетики, а також команда фахівців з НАК "Нафтогазу України".

Загалом цей законопроект вже доволі довго перебуває на розгляді нашого комітету. Це повторне друге читання на комітеті, оскільки його було відправлено на повторне доопрацювання якраз в залі Верховної Ради.

За час роботи із законопроектом і підготовки до другого читання загалом було запропоновано 99 поправок народних депутатів. Ми опрацювали ці поправки в межах декількох робочих груп, до яких ми запрошували в тому числі і представників і членів нашого комітету. За результатами, мною як головою підкомітету з газової політики, була запропонована до вашого розгляду таблиця, яка зараз роздана тут фізично членам комітету, а також таблиця, яка тим самим документом була розіслана напередодні всім для ознайомлення.

Що хотів сказати ще, що вже після терміну подачі поправок до нас звернулися представники ОСББ, звернулися представники Нафтогазу України, які просили врегулювати на законодавчому рівні якраз те, що Андрій Михайлович вже згадував, – це проблему купівлі газу якраз об'єднаними співвласниками багатоквартирних будинків, а також деякі проблеми, які вже виявили в роботі постачальника "останньої надії".

В зв'язку з цим ми розробили і включили до таблиці поправки, які тепер подані як комітетські поправки. Це поправки за номерами: 9, 18, 29, 35, 36, 41, 43, 44, 63, 72 і 80. Вони включені до порівняльної таблиці на підставі статті 15 Закону України про комітети Верховної Ради і збалансовують текст законопроекту.

Я зазначу, що нам потрібно підтримати їх окремим голосуванням і врахувати.

Щодо правки 29, я вже бачив, що зверталися колеги, і я думаю, вони озвучать свою позицію зараз під час комітету, які просили врахувати цю комітетську правку в частині, тобто частково.

От загалом, якщо є певні питання, у вас запитання до аргументації врахування тих чи інших поправок, буду радий відповісти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

У мене пропозиція така. Давайте, це зараз мова не йде про підтримку чи відхилення, просто включимо до таблиці окремим голосуванням комітетські правки: 9, 18, 29, 35, 36, 41, 43, 44, 63, 72, 80, а потім вже далі будемо визначатись, чи ми ті правки підтримуємо, чи відхиляємо.

Хто – за те, щоб включити до таблиці відповідні правки, які будемо розглядати по суті пізніше. Прошу проголосувати.

Хто – за? Тут у нас 6 – за.

Тепер далі. Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є, за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович, не з'явився? Немає поки.

Юффе Юлій Якович. За?

ЮФФЕ Ю.Я. Утримався

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

КІСІЛЬОВ І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За – є.

Кіт Андрій Богданович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане голово, вибачаюсь, тут пропадав зв'язок тому я хотів би за, тільки хотів би зрозуміти за що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Включити до таблиці правок окремим голосуванням правки, які вважаються комітетськими. Це: 9, 18, 29, 35, 36, 41, 43, 44, 63, 72, 80.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. В смисле підтримати їх зараз, щоб обговорити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, включити, а потім окремо по них рішення будемо приймати.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Включити. Я вибачаюсь. У мене питання тоді в цьому плані до пані Жупанина.

Я просто нагадаю, бо він згадував там і ОСББ, і Нафтогаз, який до нього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, дайте ми закінчимо голосування і тоді ви все запитаєте по суті по цих правках.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені треба голоси порахувати, ми вже зайшли ...

Дивіться, я зараз номери назвав правок, давайте я зараз по цьому пройдуся і ми тоді додатково по цьому...

Мороз Володимир Вікторович – за включення до таблиці правок.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович і Олександр Миколайович проголосували тут, все добре, є.

У нас 1 – утримався. Все, по-моєму нас 21, бо ще добавився Кісільов. Правильно?

Значить, у нас зараз 21 депутат присутній і 20 – за.

Правильно я проголосував, підтверджуєте? Добре.

Тепер у вас були правки щодо... Олексій Юрійович, я так розумію, задає питання. Андрій Вікторович! Щодо ОСББ і ПОН, я так розумію.

Чи включена ця правка, чи просто інша, чи просто в іншій редакції? По суті та сама, тільки в іншій редакції, що у нас є. У нас є правки, які стосуються ПОН і ОСББ? Добре.

Олексій Юрійович, поки там Андрій Вікторович гортає, наскільки я розумію ситуацію, то відповідні правки про таку проблематику включені, вони були зроблені на основі різних пропозицій, в тому числі вашої пропозиції, в тому числі пропозиції НАК "Нафтогаз". З них зібралися і це получилася така інтегральна правка, яка як би збалансовує все.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я просто два слова скажу. Бо колега Жупанин, до якого я з великою повагою ставлюся, перелічив, що до нього і ОСББ

зверталися, і НАК "Нафтогаз" з приводу цієї проблеми, він, мабуть, забув, хто першим звертався. Ну це таке, тут не про перемогу, тут про об'єктивність. Тому я сподіваюся, що мої пропозиції так само будуть враховані, коли ці колегіальні правки були розроблені.

ЖУПАНИН А.В. Олексій Юрійович, я коли говорив, я говорив "до нас зверталися", я не казав, що до мене конкретно.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так я ж до вас звертався.

ЖУПАНИН А.В. До нас як до членів комітету, а ви член комітету, тим більше перший заступник, тому і до вас зверталися, і до нас зверталися, і до нас всіх разом.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. НАК "Нафтогаз".

ЖУПАНИН А.В. Ні, я кажу, що до нас зверталися представники ОСББ, представники НАК, які говорили про те, що є проблеми по роботі ОСББ із ПОН.

Так, ці правки запропоновані були, відпрацьовані. І ви надсилали поправки, я підтверджую, що я від вас отримав також текст запропонований для поправок, з яким ми працювали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я на самому початку комітету говорив, що ви це питання піднімали вже, тому як би всі працюють і ваш внесок також цінний.

Андрій Вікторович, відповідно далі у нас є права колонка, є таблиця з поправками. Далі нам потрібно...

Інна Романівна піднімає руку, так?

СОВСУН І.Р. Шановні колеги, у мене таке питання по одній з правок, 29-й. Просто щоб зрозуміти, яким чином це буде працювати, бо мені не до кінця очевидно. Тому що там вказується про те, що постачання природного газу ПОН здійснюється за умови укладання таким споживачем із ПОН договору щодо здійснення договірного списання коштів з банківського рахунку.

Я хотіла би зрозуміти, що це означає? І які наслідки матиме, до прикладу, непідписання такого договору? І чи варто це питання ще раз уважніше проговорити саме на рівні комітету?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто 29 правка.

ЖУПАНИН А.В. Це якраз та поправка, з якої я, коли почав презентувати цей законопроект, і казав, що почув від народних депутатів членів нашого комітету, що є зауваження до останнього абзацу цієї поправки. Тобто він передбачає, що споживачі, підприємства, які виробляють теплову енергію, вони повинні укласти..., вони укладають договір із постачальником "останньої надії", в якому автоматично потрібно передбачити договірне списання коштів з банківських рахунків.

І я знаю позицію просто представників якраз органів місцевого самоврядування, які категорично проти виступають цієї норми. Тому що вони вважають, по факту – це втручання в їхню діяльність. Вони готові платити по цим договорам, готові їх підписувати, однак виступають проти включення подібного договірного списання. Це раз.

По-друге, є ще позиція абзацом вище – якраз типові договори. І на цьому також наполягають представники органів місцевого самоврядування, що є написано, що типові договори затверджуються регулятором, в тому числі і типові договори по окремих суб'єктах споживання, у тому числі по організаціях, які здійснюють виробництво теплової енергії. Таким чином регулятор, якщо він бачитиме в цьому потребу, він може до цього типового

договору включити подібні вимоги. І хотіли би якраз представники органів місцевого самоврядування перенести цю дискусію не з точки зору закону і не врегулювання подібних дрібних речей в законі, а винести на рівень дискусії з регулятором і обговорити необхідність включення таких положень в типовий договір.

Тому, враховуючи це, я так розумію, що є пропозиція проголосувати цю поправку без останнього абзацу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, щоб вона була врахована частково?

ЖУПАНИН А.В. Зараз рекомендація, в колонці написано: враховано.

Пропозиція народних депутатів: врахувати частково, без врахування останнього абзацу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, що органи місцевого самоврядування проти, тому що всі хочуть мати більше волі, більше свободи.

Але питання в тому, а як це може працювати. Наприклад, якщо от місцеве теплокомуненерго є, і воно по якійсь причині не підписало (або вважають, що нема повноважень, або що це договір несправедливий), вони не підписали цей договір щодо здійснення списання коштів з банківського рахунку. Тоді вони не стають клієнтом, не стають споживачем ПОН? А чиїм тоді вони стають споживачем і які далі процеси відбуваються?

ЖУПАНИН А.В. Якщо не підписано цей договір про постачання газу, то є ризик того, що цей газ буде просто відбиратися з мережі у операторів газорозподільчих мереж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По суті несанкціоновано.

ЖУПАНИН А.В. Несанкціоновано, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ціна получається...

ЖУПАНИН А.В. І ціна такого відбору буде набагато вищою. Ціна такого відбору відповідно до тих правил, які зараз діють, це ринкова, ще й помножена на коефіцієнт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

А те, що стосується регулятора, там, де є типові договори, регулятор в тих типових договорах може вказати якісь необхідні обсяги там чи... *(Не чути)* ...чи автоматичного списання?

ЖУПАНИН А.В. Ну сьогодні у регулятора є можливість затверджувати тільки один типовий договір для всіх видів споживачів. Ми якраз цією нормою закону даємо можливість регулятору розробити різні форми типового договору для різних категорій споживачів. І якраз в цьому й ідея, що регулятор може окремо для виробників тепла затвердити ті умови, які б відповідали специфіці їхньої діяльності на ринку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Регулятор... Бачу, Валерій от присутній. Скажіть, будь ласка, ви можете в своїх типових договорах врахувати, щоб все таки механізм оплати був певним чином дисциплінований?

ТАРАСЮК В.В. Ми багато чого можемо. Але, я думаю, що якщо ви кажете, що цей останній абзац перенести в типовий договір, це вже занадто. Я думаю, що у нас таких повноважень немає – зобов'язати типовим договором укладати договір про списання коштів як умову переходу на постачальника "останньої надії".

Ну звичайно, ще треба порадитись, тому що тільки отримали. Але скажу чесно, типовим договором, я думаю, що це перевищення повноважень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, але ж ви можете принаймні вказати там якусь оплату, чи подекадно, чи передоплату, чи якось...

ТАРАСЮК В.В. Це предмет типового договору. Дійсно, от звичайно, це якраз – так, це наші повноваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Скажіть, будь ласка, можливо, НАК "Нафтогаз" тут або ще хтось, хто має з цього приводу думку?

Руку, бачу, піднімає...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Нафтогаз є. Зараз, хвилинку. Мене чутно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, чутно.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Хотів просто зауважити, що з одного боку ми за гнучкість. Але тут дійсно питання в тому полягає, чи зможе регулятор погодитися навіть з нашою пропозицією, наприклад, мати таку умову договору.

Щоб просто пояснити всім, в чому може бути проблема – в тому, що тепловик взагалі не захоче платити. Він піде на так званий ПОН (постачальник "останньої надії") і які б там не були умови договору, просто не буде платити йому за газ. І тоді відповідно механізмом хоч якогось отримання коштів від такого несумлінного тепловика був договір безумовного списання. Я не скажу, що ми на ньому наполягаємо. Просто, якщо дійсно регулятор може потім в більш гнучкий такий спосіб, вже на рівні типового договору, для тепловиків зробити так, щоб все ж таки не створювати навіть стимул для несумлінних споживачів безкоштовно отримувати газ, то ми, в принципі, тоді скажемо, що о'кей. Якщо, наприклад,

такого механізму, на жаль, регулятор не може передбачити, то, можливо, це має бути врегульовано на рівні закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Михайло Леонтійович. Потім...

БОНДАР М.Л. Пане Юрій, а не виглядає воно там, що наприклад, ви розумієте, що один з механізмів – це суд, тобто подавати в суд на такого споживача і виборювати відповідно. А якщо в нього будуть претензії до вас, то відповідно оце автоматичне списання коштів, тобто він тоді буде подавати в суд. Тобто ви просто перекладаєте функцію подавати в суд з себе, наприклад, як на несумлінного споживача, так на нього, щоб він потім подавав на вас?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ну трохи не так. Дивіться, у нас же є режим, наприклад, коли ми просто є постачальниками тепловиків. І тоді ми можемо судитися з ним, тепловик може судитися з нами. Це немає проблеми в цьому. Ну можливо, є, але вони вирішуються в передбачений законом спосіб. Але інша ситуація, коли дає можливість законодавець через механізм постачальника "останньої надії" отримувати газ. І тут в такій ситуації виникає питання: це має бути право отримувати газ і не платити, чи все ж таки право отримувати газ і платити? Якщо платити, то як тоді забезпечити, щоб тепловик дійсно платив ці кошти? Враховуючи, що ми знаємо і боргові проблеми і багато інших проблем, які є у тепловиків.

І ось тому, оскільки законодавець, з одного боку, дає таке право людям отримувати газ через механізм постачальника "останньої надії", то законодавець може обмежити це право необхідністю платити за цей газ. І як ось механізм щоб платили за цей газ, він може передбачити механізм безумовного списання. Але знову ж таки у тепловика є право не йти на ПОН

а працювати зі звичайним постачальником на будь-яких умовах, на яких він погодиться працювати з постачальником.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Ясно.

Олексій Юрійович перший підняв руку. Потім Ольга Валентинівна Белькова. І потім було ще питання до регулятора так само.

Прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це достатньо складна ця правка. Я наскільки розумію, ще раз, я не випадково запитав як і ким вона розроблялася. Я наскільки розумію, це все ж таки НАК "Нафтогаз" приймав участь в її розробці. *(Не чути)*

Тому я хотів би звернути увагу, зрозуміла ... *(Не чути)* ... позиція НАК "Нафтогазу". Я бачу сьогодні бажання стати, підкріпити свій монопольний статус на так званому ринку природного газу в Україні.

Я не зовсім розумію, і те, що мені дали юристи за цей короткий час, роль регулятора в цьому. Бо як на мене, та довідка, яку вони мені написали, я зараз вивчаю, і договір про заснування Енергетичного Співтовариства, і це протирічить, це не його парафія регулятора – в цій ситуації втручатись ... *(Не чути)* ...це окрема проблема.

Хотів би задати запитання. Цю правку бачили тепловики ті ж самі, скажіть мені? Бо воно їх чіпляє безпосередньо. Бо якось так виявляється, що ми слухаємо одну сторону, але не слухаємо іншу сторону. *(Не чути)*

...вона його буде захищати, це цікаво. А іншу сторону ми чули? Вони бачили цю правку? Це ж дуже важливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, я завжди за принцип рівності протилежних поглядів, бо тоді це об'єктивна дискусія виходить. То я скажу за Асоціацію міст і теплокомуненерго. Теплокомуненерго проти цієї правки. Тут щоб не сумнівалися, звичайно, що НАК "Нафтогаз" – за. А вони – проти.

А ми маємо прийняти рішення виходячи з того, що є більш справедливим, що є більш об'єктивним. Так що фінальне рішення буде за нами.

Ольга Валентинівна, бачу, ви також піднімали руку.

БЄЛЬКОВА О.В. Дуже дякую, Андрій Михайлович.

Вітаю всіх колег. І хочу одразу зазначити, що моя частина виступу буде не про оператора ГТС, Олексій Юрійович, а про загальний порядок розрахунків на всьому ринку.

Хочу пояснити для колег. Ми підтримуємо всю правку, крім останнього абзацу виходячи з такого.

По-перше, у нас у всіх з вами є рішення РНБО, яке фактично унеможливує відключення ТКЕ, і це, очевидно, сьогодні правильно.

Правка 29 визначає правовий режим, на яких підставах вони зможуть отримати допомогу від держави, а саме – газ, на певних спеціальних умовах, вочевидь пільгових, з боку ПОН.

І тут абсолютно точно законодавець визначає, що у регулятора як єдиного державного органу, який має хоч якісь повноваження на цьому ринку, прямі повноваження, знаходиться нове повноваження, яке встановлює йому обов'язок і можливість виписати типові публічні договори. А публічні типові договори регулюються у нас в законодавства в Господарському кодексі і в Цивільному кодексі, і робляться для того якраз таки, щоб монополісти не могли зловживати своїм становищем на ринку. І якщо регулятор буде вважати, що попередня оплата або спеціальний договір, бо спеціальний договір на списання є лише однією з форм оплат, є попередня оплата також. Якщо ТКЕ оплатило наперед, наприклад, ПОН, навіщо йому цей додатковий договір? Але якщо воно не платить, дійсно у НАК "Нафтогаз" потім буде величезна заборгованість. Якщо регулятор єдиний договір для всіх розробить, то тоді виконавці ТКЕ і НАК "Нафтогаз" опиняться у ситуації, коли вони просто будуть обирати з типових умов.

Чому це важливо для нас? Тому що в разі, якщо ця угода, цей договір не буде укладений, як сказав Андрій Михайлович, вони випадуть на несанкціоновані відбори. Коефіцієнт, який застосовується, вас жахне зараз, це подвійна оплата. Відповідно зараз вам як депутатам потрібно прийняти рішення і зробити цю правку такою, щоб унеможливити будь-які додаткові необґрунтовані вимоги.

Як сказав Юрій Юрійович, вони не особливо наполягають на цих договорах. Тому ми вважаємо, що попередній абзац вирішує їх проблематику. І нормальне ТКЕ зможуть попасти на ПОН, отримати газ у достатньому обсязі і розрахуватися за нього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Валентинівна, зрозуміло.

Юрій Юрійович сказав, що вони, можливо, не особливо наполягають. Якщо регулятор дасть своє бачення, що зможе як би забезпечити. Тому давайте слово регулятору. Якщо ми передбачаємо типові договори, що інша правка передбачає, це допомагає цю проблему вирішувати?

Валерій Володимирович, ваша позиція.

ТАРАСЮК В.В. Дивіться, ми, по-перше, дійсно найгірше, що ми можемо зробити і ми не маємо права це зробити, – це знову допустити ситуацію з несанкціонованими відборами, коли коефіцієнти починають включатися і на операторів газорозподільчих мереж, і найголовніше – на системного оператора. Це найгірше, що ми можемо як державні люди зробити, ми не маємо цього допустити.

З іншого боку, дійсно, НАК "Нафтогаз", тобто не НАК "Нафтогаз", а взагалі постачальник "останньої надії" має мати свої гарантії. І повертаючись до суті питання, хочу підкреслити, що мова тут іде в передостанньому абзаці про типовий договір. І нагадую, що типовий відрізняється від примірною тим, що його умови є обов'язковими для виконання, на відміну від примірною договору.

Резюмуючи, давайте дійсно ми, я б запропонував обмежитись передостаннім абзацом. А при розробці типового договору чи умов типового договору ми сядемо і ретельно пропрацюємо його як з тепловиками, так і перш за все з Юрієм Юрійовичем, тобто з НАК "Нафтогазом".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Тоді дивіться, можливо, тоді...

Олексій Юрійович, прошу ще. Да, Олексій Юрійович

КУЧЕРЕНКО О.Ю. У мене два слова, я хотів заощадити час, бо цю дискусію, безумовно, довго можна і з пані Бельковою, і з паном Тарасюком, якщо він сьогодні є дійсно там... Ви ж дійсно сьогодні голова НКРЕКП? Я там трошки заплутався, що у вас там відбувається у нашому регуляторі... *(Не чути)*

Але я повертаюсь. Це все чудово, ви все правильно говорите. Якщо дійсно ця ціна на газ або встановлюється для теплокомуненерго якимось міфічним ринком, або, якщо ринку немає, то вона тоді має встановлюватися в законний спосіб на базі ПСО (розумієте, механізму ПСО), який прописаний в статті 12 Закону "Про ринок природного газу". Жодний меморандум і жодні рішення РНБО не мають жодної юридичної сили.

Тому я, в принципі, вашу дискусію так підтримую методологічно, але працювати вона не буде з тих же самих причин, от що я тільки що сказав. І воно все буде мати наслідки дуже невтішні і для оператора ГТС, і для всього так званого ринку, і для всіх суб'єктів цього ринку.

А так все нормально, все красиво.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Олексій Юрійович.

Я думаю, що якщо ми поєднаємо рішення РНБО зі змінами до закону і законодавчо це встановимо, то тоді наші рішення спільні будуть юридично ще сильніші, і всі їх будуть виконувати, і все буде набагато краще.

Вікторія Олександрівна, прошу вам слово.

ГРИБ В.О. Колеги, до нас дійсно звертались представники ОСББ, але мені здається, що якраз цими правками ми не вирішуємо тих питань...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, можна, щоб ми закінчили по 29 правці, а потім перейдемо до інших. По 29-й, якщо немає... Якщо є позиція, то скажіть, якщо ні, перейдемо до голосування, потім до наступної.

ГРИБ В.О. Давайте я по всіх правках висловлю свою позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ви ж обов'язково скажете. Єдине, що ми окремо обговорювали 29 правку. І я так розумію, що була пропозиція її врахувати частково, без останнього абзацу.

На мою думку, може бути такий певний компромісний варіант, що ми 29-у враховуємо частково, з другої сторони, у нас буде врахована ця історія по типових договорах. І тепер для ПОН і теплокомуненерго буде окремий типовий договір, і там в цей типовий договір можна буде прописати певні спеціальні умови, які будуть покращувати платіжну дисципліну. Бо це, як на мене, може бути такий певний компроміс.

Тому, Андрій Вікторович, ви пропонували 29-у, щоб ми проголосували на підтвердження.

ГРИБ В.О. Ні, давайте я ж продовжу, Андрій Михайлович. Давайте з приводу 29-ї тоді будемо говорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо у вас є що, то говоріть.

ГРИБ В.О. У мене є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас пропозиція, щоб 29-у частково, без останнього абзацу.

ГРИБ В.О. Частково, без останнього абзацу – це стовідсотково, тому що це про списання, так, з рахунків? Такого не можна довести.

Але у мене є ще...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після голосування по цій правці переходимо до наступних.

ГРИБ В.О. 29 правка. Андрій Михайлович, ви мені сьогодні сказати нічого не даєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую.

ГРИБ В.О. У нас є проблеми, і я не бачу їх вирішення в 29-й і в інших правках, розподілення між тими затратами, які йдуть безпосередньо на газ, на гарячу воду та опалення. Та, наприклад, юридичні особи, які також знаходяться в цьому ОСББ. От ми бачимо це розподілення чи не бачимо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна, ви як в анекдоті про блоху і собаку. Знаєте цей анекдот?

ГРИБ В.О. Ні, не знаю, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧА. Вивчив студент тему про блоху, а витягнув білет про собаку.

ГРИБ В.О. Ну?

ГОЛОВУЮЧИЙ. І каже: "От це – собака. А у собаки може бути блоха", і далі починає розказувати те, що він вивчив про блоху.

Про ОСББ поговоримо. 29 правка не стосується ОСББ, ОСББ стосуються інші правки.

29 правка стосується теплокомуненерго. Правильно?

ГРИБ В.О. Правильно, є. Ну так читайте, Андрій Михайлович, а потім вже корегуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Основні правки ви згадали.

ГРИБ В.О. Про блоху та собаку – це точно, Андрій Михайлович, з вашого боку.

_____. Він тоді тягнув білет про рибу. Каже: "Риба покрита лускою. А якби була не лускою, а шерстю, то були б блохи. А блохи...", – і далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді до 29 правки. Пропозиція може бути яка?

ГРИБ В.О. Пропозиція може бути: видалити абзац третій статті 12 Закону "Про ринок природного газу" у редакції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, 29-а. 29 правка: її можна відхилити, підтримати або врахувати частково.

ГРИБ В.О. Або редакційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А редакційно – це просто якийсь новий текст замість неї прописати, який ми зараз почуємо?

ГРИБ В.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну це сильно креативно, Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. То блоха, то собака, то креативно. Я вже зовсім загубилася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми зараз її проголосуємо, а потім Андрій Вікторович нам пояснить, що в частині ОСББ ми тут враховуємо, і чому, на нашу думку, питання ОСББ враховано, врегульовано достатньо справедливо. Ми потім до цього питання перейдемо. Давайте ми зараз проголосуємо тоді.

По 29 правці. Хто за те, щоб врахувати цю правку частково, без останнього абзацу? Хто – за, прошу проголосувати.

4 – за.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався. Тобто ми ж голосуємо, щоб не списувати. Ви розумієте, да, щоб не списувати?

БОНДАР М.Л. Я розумію. Ви хочете проголосувати без останнього абзацу. Я взагалі по тій правці утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Добре.

Волинець Михайло Якович. Волинець, я не чую.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, я – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна – утрималась.

Єфімов Максим Вікторович. Немає.

Жупанин Андрій Вікторович. Був "за".

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Я – за.

ІОФФЕ Ю.Я. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів.

Кісільов Ігор Петрович. Немає.

Кіт Андрій Богданович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович. Є Олексій Юрійович?

Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

Андрій Вікторович, може, напишете Сергію Володимировичу, він десь пропав.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Припутень – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень – за.

Семінський Олег Валерійович. "За" також, да?

Совсун Інна Романівна. Немає?

Скороход Анна Костянтинівна.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович був "за".

І Юрченко був "за".

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко – утримався?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, у нас 12 – за. Рішення прийнято.

Я тільки не можу зрозуміти, а чому ви утрималися, ну якщо так по суті?

ГРИБ В.О. *(Не чути)* В тому, що ми не зовсім розуміємо, який обсяг газу йде на гарячу воду та теплопостачання, а який використовується житловими приміщеннями (ОСББ). І по всіх цих правках практично, там є ця проблема. Я хотіла проговорити цю проблему...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте проговоримо.

ГРИБ В.О. Тоді вже голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Значить, правка номер 29 врахована частково. Давайте цю проблему обов'язково проговоримо. Ніхто не уникає від обговорення.

Значить, мова про те, що є обсяги газу, які даються ОСББ. А в ОСББ є населення, яке мешкає в будинку, і на першому поверсі комерційні площі. Відповідно, наскільки я розумію, зараз вимірюється площа, де проживає населення (побутові споживачі) і де є комерційні підприємства, відповідно в пропорції дається газ. Там де для населення він дається по 7,42 щоб це був тариф як для населення низький. Там де це бізнес (комерційні), то дається для комерційного... По ринковій ціні, Андрій Вікторович, чи по якій? По ринковій. Відповідно таким чином воно подається.

Якщо є хтось з НАК "Нафтогазу", можливо, ви можете пояснити, все таки ви продаєте газ? Чи є НАК "Нафтогаз" хтось на зв'язку? НАК "Нафтогаз", є хтось на зв'язку?

_____ . Так. Добрий день, Андрій Михайлович. Єсть Нафтогаз. Значить, ми на сьогоднішній день здійснюємо постачання природного газу на ОСББ за договорами, які передбачають два обсяги. Перший обсяг, для обігріву побутових споживачів, постачається за ціною 7,42. Решта обсягів постачається за ринковою ціною.

ГРИБ В.О. А як ви розподіляєте? Тобто, як Андрій Михайлович сказав, по квадратурі?

_____ . Значить, за історичними даними. Ми за останніх п'ять років за статистикою ми беремо ті обсяги, які ОСББ спрямовувало для обігріву побутових споживачів і ми їх фіксуємо за ціною 7,42, решта обсягів іде за ринковою ціною. Якщо є якісь інші фактори, які призводять до необхідності збільшення того чи іншого обсягу, зазначені фактори і зазначене обґрунтування розглядається, і ми можемо рухатися або в бік збільшення, або в бік зменшення.

ГРИБ В.О. Тут якраз, Олексію Юрійовичу, можливо, ви ще допоможете. Але до мене зверталися люди, які говорили про те, що їм не вистачає тих обсягів, які були попередні, бо у нас же і зими були інші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Попередня зима була холодна.

ГРИБ В.О. Попередні, я маю на увазі, до того, можливо, там якось вони за 2 роки чи я не знаю за скільки. Їм не вистачає тих обсягів, які зараз надаються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Скажіть, будь ласка, тут два питання.

Перше. Я наскільки зрозумів, в цій моделі немає ніякого попереднього періоду. Бо яка вам різниця, які були попередні періоди? Якщо населення споживає для себе, то обсяг має бути за ціною 7,42. Але чому ви обмежуєте цей обсяг?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваше питання: чому обмежується обсяг, який відпускається по 7,42?

ГРИБ В.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На мою думку тут відповідь логічна, тому що так можна брати по 7,42 чим побільше обсяг газу і продавати підприємствам...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так дайте ж, ви ж задали питання. Олексій Юрійович, ви ж задали питання. Коли для комерційних підприємств (для магазинів чи офісів) продавати тепло по ринковій ціні, а брати газ по пільговій ціні – це ж, мабуть, не зовсім справедливо, тому має бути якийсь розподіл.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, щоб заощадити час, я одразу хотів... Я зрозумів, що ви кажете, так, це абсолютно нелогічно.

Скажіть, будь ласка, я в індивідуальному будинку споживаю газ і споживаю його за ціною 7,42, таких приблизно 50 відсотків населення. Ви мені обсяг якийсь обмежуєте, там за 3 роки попередні, за 4, за 2. Ви ж мені весь газ по 7,42 даєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. По лічильнику.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так, а чому ми ОСББ обмежуєте обсяг? Там такі ж самі люди, які споживають газ, а ви їм... Я чому це задаю питання, бо це сьогодні перевірити в рамках оцих там тисячу ОСББ, як на мене, неможливо, там треба запитати. Але як розкидати ці обсяги... *(Не чути)*... населення. Я з ними спілкувався вчора, позавчора. Я собі дійсно не уявляю, як це розкидати. Але я сьогодні говорив... *(Не чути)* ...виділяється їм вистачає на пів місяця, на 18 днів. Розумієте? І у них вже... *(Не чути)* От в цьому головна причина.

Я задаю питання: чому в ОСББ ви обмежуєте обсяги для населення, а в індивідуальному секторі ви не обмежуєте обсяги для населення?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь на ваше питання дуже просте. Тому що в індивідуальному секторі є індивідуальний облік кожного населення. І комерційні споживачі не підмішуються до побутових споживачів.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, ви мене не зрозуміли. Навіть немає, 90 відсотків будинків – немає там ніякого комерційного, немає комерційного там в ОСББ, тільки населення живе. Але ви ставите обмеження – ось це питання, яке сьогодні обурює ОСББ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. НАК "Нафтогаз" можете дати відповідь на це питання?

_____. Відповідь на питання, як ви самі зазначили, поперше, полягає в тому, що дійсно якраз ОСББ зазвичай створюються там, де є комерційні обсяги і вони можуть бути відносно значними, особливо, якщо ми будемо стимулювати.

Просто ми наводили конкретний приклад: нічого не заважає зараз на Одеському припортовому заводі або на будь-якому іншому хімічному підприємстві, яке може споживати мільярд кубів, створити ОСББ, зробити цей хімічний завод частиною ОСББ і споживати мільярд кубів не за

ринковою ціною 40 гривень або 35, а за ціною 7,42. Тобто це ж неправильно? Неправильно.

Крім того ОСББ створюються, в принципі, в ситуації, коли відповідно люди знають, що вони хочуть економити, вони знають, як працювати там більш-менш принаймні на ринку. Мало того, ми теж не хочемо ставити в невідне положення централізоване опалення. Бо тоді буде ситуація, що у централізованого опалення обсяги обмежені, а у ОСББ не обмежені.

Ну і останнє, найголовніше. Дивіться, у нас просто, на жаль, є обмежені обсяги власного видобутку. Ми не можемо... Ми, можливо, хотіли би всім продавати по 7,4, але ми не можемо імпортований газ, який ми імпортуємо...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я з вами погоджуюся в останньому. Все решта... Отут я з вами погоджуюся, що обсягів обмаль, цього, на жаль, обмаль. Ми до сих пір, до речі, не з'ясували, чому вони зменшуються, ці обсяги. *(Не чути)*

Але ресурс має бути справедливо поділений. Тут, на превеликий жаль, я бачу порушення, логіки немає. Тоді обмежити індивідуальний сектор, так само його прив'яжуть до якихось там нормативів і давайте йому за ціною 7,42 в малих обсягах, а тим, хто більше – в комерційних. Якщо слідувати вашій логіці, розумієте.

Ще раз. Це дискусія окрема. Але повірте, не треба ОСББ чіпати, там у вас в Нафтогазі свої проблеми, це не стосується ОСББ, те, що ви сказали. Бо логіка порушена, як на мене.

ГРИБ В.О. Давайте, може, ми пропишемо конкретно, що цей газ в обсягах і по цій ціні йдуть тільки для потреб опалення та гарячої води, за виключення нежитлового. Там так і написано? *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. 29 правка третій абзац, вона звучить так. "Договір постачання природного газу об'єднання співвласників багатоквартирних будинків для цілей опалення та постачання гарячої води до квартир

співвласників, окрім нежитлових приміщень, укладаються на весь обсяг споживання природного газу для цих потреб, – тобто, які є потреби, на весь обсяг, – та не може встановлювати різні ціни в рамках цього обсягу”.

Тобто, умовно кажучи, якщо треба там один мільйон кубів, то не можна на 500 тисяч встановити одну ціну, а на 500 – вищу. В принципі, вона по суті відображає те, що ви запропонували.

ГРИБ В.О. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ми вже її проголосували.

І наступна правка є 44. Вона також... Я загалом ще хочу пояснити. Дивіться, що ми хотіли вирішити? Ми точно не хочемо погіршити ситуацію ОСББ. І ми цим законом її не погіршуємо, ми покращуємо.

Два моменти, які ми хочемо. Щоби точно була ціна по 7,42 для ОСББ, для котелень. І друге – щоби в них, якщо в них немає можливості там дати, я не знаю, якусь банківську гарантію, щоб у них все одно була можливість купувати цей газ в НАК "Нафтогаз".

Юрій Юрійович, якщо ви на зв'язку, можете підтвердити? Сьогодні ОСББ навіть ті, які от прямо зараз не мають банківських гарантій, вони можуть у вас купляти газ і на яких умовах?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Є варіант передплати, ось такий варіант теж є, і там частково вони мають здійснити передплату. Ми вимагаємо це так.

Але ми теж казали, що, в принципі, навіть без цього закону ми готові, ми зараз розглядаємо, приймаємо відповідні рішення, щоб дати їм просто відстрочку оплати. Це не означає, що ми знову ж таки дамо їм безкоштовно і безоплатно споживати газ, але там певну відстрочку оплати ми теж можемо дати. І бажання просто іти на зустріч ОСББ. А далі дивитися, як це буде впливати на платіжну дисципліну. Ми національна компанія, ми ж не можемо дарувати газ.

_____. Якщо дозволите, я поправлю. Одну секунду.

Передбачений ще інший механізм – це договори на договірне списання з банківських рахунків. Якщо є такий договір підписаний ОСББ, то не вимагається ні попередня, ні банківська гарантія. Тобто є ще один механізм, який дозволяє ОСББ отримувати газ за наявності зобов'язань по оплаті зазначеного газу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу звернути, у нас сьогодні правка номер 72. Якщо можна, подивіться її. Правка номер 72. І є в цій правці останній абзац. Останній? Ні, це не останній абзац в цій правці. На тій сторінці... Це сторінка 33, останній абзац.

"До 1 травня 2022 року у договорах постачання природного газу об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків для цілей опалення та постачання гарячої води до квартир співвласників, крім нежитлових приміщень, забороняється передбачати умови щодо попередньої оплати надання банківської гарантії на обсяг грошових зобов'язань споживача та безакцентне списання коштів з банківського рахунку споживача".

Тобто до 1 травня 22-го року, щоб пройти цю зиму складну, коли у нас з цінами газу невідомо що, ми ще в поправці 72 пропонуємо такі умови, які очевидно є кращими, і тут ми є на стороні ОСББ саме в цьому пункті. Бачите, да, Вікторія Олександрівна?

ГРИБ В.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому саме? У нас зараз були нарікання. Спочатку були нарікання по ціні, потім по ціні зрозуміли, що можуть купляти по 7,42. І потім були нарікання по тому, як формується оплата, що, мовляв, у нас немає на передоплату, або у нас немає банківських гарантій. І ми от цим абзацом це питання оплати також знімаємо. Тобто фактично цей абзац означає, що всі,

навіть ті, які працюють з післяплатою, вони будуть отримувати цей газ по 7,42. А 7,42, хочу звернути, на секундочку, ціна навіть дешевша ніж газ для населення, тому що для населення 7,96.

Я тому і перепитував, чому як би ви утримуєтесь? Тому що це як би ми точно не робимо гірше для ОСББ, ми робимо краще для ОСББ. Даже буде чітко це зафіксовано і на рівні закону, також у них будуть свої права, передбачені на рівні закону.

Олексій Юрійович, я бачив, що ви піднімали руку.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я буквально два слова. Я просто нагадаю. Я з місяць тому запропонував колегам абсолютно просту правку, просту, як божий день. ОСББ – це населення. Якщо там дійсно в будинку є якісь комерци, які споживають від ОСББ газ або тепло, виділяйте їх і виставляйте за комерційною ціною.

Оту дискусію, яку сьогодні тільки що Юрій Юрійович нам показав, я розумію, що ОСББ каша повна в голові. Бо він там і Одеський припортовий завод... Скажіть, ну тоді я, якщо я проживаю в котеджі і споживаю газ, я можу зробити виробництво в себе в котеджі, і буду за ціною для населення так само якісь там панчохи або булки пекти там, розумієте, за ціною для населення.

Тому я не знаю, зараз чи погіршить ця правка. Але, як на мене, вона не вирішує принципово тієї проблеми, яку я пропонував двома реченнями... Розумієте? Тому може...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, хочу вам відповісти. Ваша пропозиція зводилась до того, щоб ОСББ прирівняти до побутового споживача. Єдине, на що хочу звернути увагу, що в такому випадку ціна була б не 7,42, а 7,96.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Чого для них має бути 7,42? Чого вона має 7,42 для них бути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, хтось, я бачу, піднімає руку. Хто це?

ГУЧЕНКО Р.А. Роман Гученко, Андрій Михайлович, віце-президент Всеукраїнської ради голів ОСББ. Дякую, що дали слово, що запросили.

Я повністю підтримую Олексія Юрійовича з того питання, яке він на сьогоднішній день говорить.

І останній коментар. На минулому тижні відбувся Всеукраїнський форум голів правлінь ОСББ у місті Львові. І пані Хоцянівська задала питання, чи розуміють ОСББ, що вони будуть сплачувати по ціні за газ як побутовий, а не як ТКЕ, і що ціна ця має дуже... зараз вона там на копійки відрізняється, а вона може відрізнятись ще більше. То всі сказали, що ми розуміємо, що ціна на газ, який використовується ОСББ, має бути ціною для населення. Єдиний принцип: усі громадяни України мають отримувати газ по єдиним правилам, немає передплат, немає авансових платежів, немає ніяких обсягів.

Ми на сьогоднішній день, втім, що ми зараз не говоримо про те, що ми там такі ОСББ, як нас зараз вважають, що ми там чогось вимагаємо, ми вимагаємо відповідно до закону. Відповідно до Закону про ОСББ ті енергоресурси, які витрачаються на потреби квартир...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, що ви пропонуєте в даному випадку? Є у вас пропозиція?

ГУЧЕНКО Р.А. Я в даному випадку хочу нагадати НАК "Нафтогазу", коли у 2018 році була різна ціна на газ, і так, як на сьогоднішній день ви вже всі проговорили про те, що на газ для населення не має бути ніяких лімітів. А

як поділити газ, який використовується для нежитлових приміщень, що є на першому поверсі? Є або по методиці, як затверджена Мінрегіоном...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, почекайте, почекайте, ви нам тут лекцію зібралися читати?

Ваша пропозиція по поправках є якась? Правка номер 29, правка номер 72, правка номер 44.

У вас є якась пропозиція по правці: підтримати чи відхилити?

ГУЧЕНКО Р.А. Підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам.

Тепер щодо обсягів. Ми зрозуміли вже проблему, ми зрозуміли. Єдине, що ми в законі обсяги газу не прописуємо, щоб вони там були безрозмірні чи не безрозмірні. Ми в законі прописуємо, що має надаватися той обсяг газу, який потрібен для виробництва тепла для населення: якщо це X , то X , якщо це $2X$, то $2X$. У нас є така норма в правці номер 29.

Тут ми не можемо далі сказати, чи в когось є 0 відсотків комерційних приміщень, в когось 50 відсотків, а в когось, можливо, там 5 відсотків. Тому ми не можемо сказати: якийсь відсоток там, тільки по інші ціні.

Тому в даному випадку ми передбачаємо, що для населення має йти газ, як для населення. І ми передбачаємо, що до 1 травня норми договору такі, що можна робити післяплату. Відповідно там банківських гарантій якщо немає, то немає, все одно всі отримують газ, щоб цю зиму всі спокійно пройшли, враховуючи ці шокові стрибки на ціну газу.

Тому, як на мене, то для вас погіршення в законі немає. Там буде з Енергоатом складна дискусія...

ГУЧЕНКО Р.А. Я повністю знаю правку, і ми її підтримуємо. Питання в тому, що на сьогоднішній день дуже багато заявок не розглядається взагалі НАК щодо перегляду обсягів.

Ми готові, як раніше, давати її кожен добу. Але на сьогоднішній день у договорі прописано лише тільки три умови, на підставі яких ОСББ може збільшити собі обсяг годин. І для того, щоб збільшити ці умови, голови правлінь мають іти на порушення законодавства і підмахлювати відповідні документи.

На сьогодні ми не маємо порозуміння з НАК... *(Не чути)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, є проблема в комунікації з НАКом.

Скажіть, будь ласка, ми цим законопроектом передбачаємо типові договори для ОСББ також? Передбачаємо. Відповідно регулятор тоді зможе формувати типові договори в тому числі для ОСББ, і в цьому типовому договорі можуть бути враховані оті спірні моменти, про які ви зараз сперечаєтесь. Тобто коли є ви і є НАК "Нафтогаз", є регулятор, який є третьою стороною, незалежною від цих двох, він може приймати рішення, виходячи з того, яке він вважає справедливим, навіть якщо там одна із сторін вважає таке рішення неправильним.

На мою думку, це достатньо правильне вирішення цієї проблеми, щоб на операційному рівні з регулятором НКРЕКП в типовому договорі це передбачити.

ГУЧЕНКО Р.А. І також ми можемо, буде взагалі супер правка, і те, про що казав Олексій Юрійович, якщо ми напишемо, що нежитлові приміщення сплачують за відповідно встановленою ціною і ця ціна врегульовується договором. Тоді взагалі ми будемо розуміти, що у нас є регулятор, далі відпрацюємо з регулятором договір, ми будемо розуміти, що у нас є умови для населення. І ми будемо розуміти, що у нас є умови, по яким ОСББ буде

сплачувати газ, який буде вирахований для опалення таких нежитлових приміщень, по ціні, яка має відповідати даному приміщенню. Оскільки на сьогоднішній день є такі приміщення як дитячі садочки, і приміщення, які належать ОМС.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Відповідно нам перше, що треба зробити, – ввести це поняття типового договору. Коли типовий договір буде введено, далі тоді регулятор збере пропозицію однієї, другої сторони, і в типовому договорі буде передбачати ті моменти, про які вже ви згадали. Тому це ще раз показує, що оцей підхід з типовими договорами в тому числі для ОСББ – це є правильним напрямком руху.

Скажіть, будь ласка, чи є ще якісь в когось коментарі, чи можемо ми переходити до голосування?

Давайте тоді, хто за те, щоб врахувати правки, які запропоновані в правій колонці, за винятком правки номер 29, яка вже врахована частково.

Хто – за, прошу проголосувати? Всі інші ті, які в правій колонці запропоновані до врахування, і в тому числі комітетські.

Чотири тут – за.

Вікторія Олександрівна, ви поки що утримались?

Значить, Бондар Михайло Леонтійович. Не чути.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Утримався, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Єфімов Максим Вікторович. Немає.

Жупанин Андрій Вікторович.

Юффе Юлій Якович. Юлій Якович, треба ваш голос.

ЮФФЕ Ю.Я. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Треба то треба, підтримую. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович. Немає.

Кіт Андрій Богданович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Колеги, сьогодні мав змогу представляти цей законопроект на Погоджувальній раді і хочу сказати, що його потрібно приймати і розглядати. Тому – за всі правки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Не хочу зайвий там раз напружувати ситуацію. Мені здається, що на Погоджувальній раді має представляти комітет або... *(Не чути)* Ці всі піар-акції трішки смішно виглядають.

Я – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималися.

Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу? Утримався?

МОРОЗ В.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

Нагорняк Сергій Володимирович з'явився чи ні?

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

Скороход Анна Костянтинівна. Немає.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас ще Нагорняк Сергій Володимирович. Немає?
Припутень Дмитро Сергійович.
Нагорняк і Припутень.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень – за.
Нагорняк Сергій.

Одинадцять. У нас 11 голосів – за. Рішення прийнято.
Але краще, щоб Нагорняк теж проголосував.

Нагорняк Сергій Володимирович.

У нас було присутніх 21, да? Нас всього 24. Не було Кота, не було Скороход.

НАГОРНЯК С.В. На зв'язку Нагорняк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк – також за.

12 – за. Зрозуміло. Відповідно рішення прийнято.

Тоді завтра після обіду воно планується в Раді на позачерговій сесії, в другому і в цілому. Нам не потрібне для цього окреме голосування, ми ж підтримали таблицю правок.

(Загальна дискусія)

Тоді я передаю, щоб ви там опрацювали в секретаріаті Верховної Ради.
Спасибі.

Вікторія Олександрівна, ви ще піднімали питання про "Різне".

У мене ще є така пропозиція. Можливо, нам в середу провести засідання комітету, де його присвятити навіть не обговоренню законопроектів, а такий інформаційний комітет, де ми зможемо отримати інформацію від НАК "Нафтогазу", від міністерства, від регулятора про те, яка у нас зараз ситуація, тому що піднімались у нас також ці питання. Тому ми

можемо зробити такий великий розділ "Різне", інформаційне засідання комітету в середу провести.

ГРИБ В.О. У мене питання Луганської області.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ГРИБ В.О. Колеги, у зв'язку з обмеженнями на імпорт вугілля з Російської Федерації, Луганська область може залишитись без електроенергії та тепла у місті Щастя.

Тому я пропоную, Андрій Михайлович, все ж таки подивитись на ту проблему, яка була в 2019 році, коли, ми пам'ятаємо, вимушені були переходити на газ. Сьогодні контракту з газу немає. Ми розуміємо всі проблеми, які є з газопостачанням і укладанням контрактів.

Я вважаю, що як державі нам потрібно сьогодні подумати про один мільйон наших співгромадян в Луганській області, зв'язатися з обласною владою і підтримати їх клопотання про те, щоб там газ був за ціною PSI, якраз як для населення, споживання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Це покладання спеціальних обов'язків ви маєте на увазі? Відповідне рішення про покладання спеціальних обов'язків – це Кабінет Міністрів. Подивимося, що буде...

ГРИБ В.О. Андрію Михайловичу, просто як народні депутати ми не можемо зараз залишити людей без світла та опалення, я про це. Нам потрібно звернутися тоді до Кабінету Міністрів, від кого це залежить, щоб вони це зробили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сподіваюсь, там є і достатні запаси палива, і газ є, і окрім того там вже пророблена робота – збудована підстанція Кремінська, здається.

ГРИБ В.О. 70 відсотків – це Луганська ТЕС.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Значить, треба буде спілкуватися з урядом, як бачить цю ситуацію, і тоді відповідно дивитися, що потрібно з нашої сторони. Я так розумію, зміна до законодавства тут непотрібна, тут може бути просто комунікація або якісь звернення.

ГРИБ В.О. Спілкуватися яким чином? Тобто ми від комітету пишемо листа, чи ви як голова комітету проговорюєте з ними?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що ви як депутат представник цього мажоритарного округу мали би це проговорити.

ГРИБ В.О. Так, я хочу отримати таку ж підтримку колег від нашого комітету, тому я ставлю це питання, можливо, я не знаю, на голосування і щоб ми направили листа від комітету. Я від себе, як депутат-мажоритарник, обов'язково буду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є дуже простий спосіб. Ви підготуєте цей лист, ми його подивимося і якщо там виписано і обґрунтовано професійно, то ставимо підписи і тоді...

ГРИБ В.О. Добре, домовились.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Юлій Якович? Прошу.

ІОФФЕ Ю.Я. Ми вже обговорили важливі питання. Особливо, я думаю, що було дуже важливо, як почуває себе собака з блохами, але це нормально, дійсно проблема велика.

Але ми нічого не кажемо на профільному комітеті про те становище, яке склалося в енергетиці України зараз, коли нема вугілля, коли практично десь на 30-40 відсотків працюють, те, що я попереджав, шахти державні. І я пропонував, щоб ми заслухали на комітеті міністра з планами гірничих робіт шахт, щоб він сказав, що воно буде і як вони будуть існувати далі.

Зараз, коли б це було, якби вони зробили якісь... там працювали професіонали, то, мабуть би, шахти могли давати хоча б газового вугілля, бо антрацитів марки Т у нас немає, могли б давати хоча б у два-три рази більше вугілля для ТЕС і ТЕЦ, які працюють на газовому вугіллі. Але цього нема і шахти потроху державні помирають.

Я ще раз пропоную: давайте заслухаємо міністерство з планом гірничих робіт 33 шахт, які йому належать, в підпорядкуванні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Юлій Якович. Я підтримую вашу пропозицію.

Єдине що, можливо, нам варто дочекатися, можливо, вже цього тижня буде призначений профільний заступник міністра саме по вугільних шахтах. Тому що ми знаємо, що був цей заступник і він був звільнений, і зараз підбирається новий заступник. Тому що коли профільна людина, яка безпосередньо займається, саме відповідальна за вугільні шахти, то мені здається, що така розмова буде більш професійна. Тому, можливо, давайте ми зачекаємо тиждень і тоді вже щоб з профільним...

ІОФФЕ Ю.Я. Давайте зачекаємо. А ви впевнені, що призначать таку людину, яка може читати плани гірничих робіт шахт?

ГРИБ В.О. Давайте, може, нехай вони узгодять з нами таку людину?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Тоді наступне. Давайте сьогодні я, наприклад, прокомунікую з міністром, запитаю, чи є кандидати. Відповідно у п'ятницю ще буде "година Уряду". Можливо, це не питання там, щоб обговорювати саме з трибуни Верховної Ради, але принаймні ми міністра точно в п'ятницю побачимо і в п'ятницю можемо до нього підійти, і також запитати, яка там ситуація. А сьогодні я запитаю, станом на сьогодні які є кандидатури, і тоді відповідно зможу...

МОРОЗ В.В. Андрій Михайлович, Мороз, можна слово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу, Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Я хочу підтримати Юлія Яковича. І сказати те, що нам необхідно просто по гірничим роботам переговорити. Тому що я задавав питання і міністру енергетики, він погодився з цим. Це перше.

І друге. Я, як і моя колежанка Вікторія Гриб, говорю: давайте вже не будемо грати в пісочок, давайте, якщо будуть назначити профільних міністрів по вугіллю, давайте їх будемо заслуховувати, і будемо розуміти, кого ж ми все-таки приймаємо.

Ви ж знаєте, яка критична ситуація сьогодні, що робиться у вугільній промисловості. Я ж кажу, вже туди неможливо їздити, на територію до шахтарів. От досі ще немає заробітної плати. Це раз.

Видобуток, він такий мізерний, тому що не розбудовуються шахти... *(Не чути)* не заряджаються. Оця Постанова дебільна 760, по-другому я її не назву, коли іржавого гвіздка або шурупа нельзя купити на ці кошти, які виділяються на шахти.

Андрій Михайлович, це дуже серйозно. Я вам говорю, що люди напружені, шахтарі напружені. Це вже не іграшки, вони на взводі там.

Я дуже дякую вам.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Да, дозвольте? Михайло Волинець. Мене чути, Андрій Михайлович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути, вас.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрію Михайловичу, дивіться, сьогодні заборгованість по заробітній платі сягнула на державних 37 шахтах, Юлій Якович, з урахуванням шахт, переданих от державі, Добропіллявугілля-видобуток – 37 шахт, заборгованість склала 2,5 мільярда гривень. Це з нарахуванням заробітної плати за попередній місяць. Це перше.

Сьогодні зранку застрайкували шахтарі шахти "Степова" і "Львіввугілля" в Західній Україні.

Наступне. Смотрящим над вугільною галуззю являється Беляков, який працював на Сашу Януковича, зараз тісно працює з Ігорем Коломойським, олігархом Ігорем Коломойським. *(Не чути)*

Тому міністр не має ніякого впливу на призначення не тільки заступника профільного по вугіллю, він не має ніякого впливу на призначення ні одного генерального директора. На жаль, пливемо за течією. Це щоб розуміли всі, яка складна ситуація зараз у вугільній галузі.

Далі. Пані Вікторія, я вас підтримую, знаю цю проблему по Луганській тепловій електростанції. Пишіть листа, будемо разом ходити пояснювати народним депутатам, не тільки з нашого комітету, всім іншим.

І наступне. Завтра фракція "Батьківщина" буде доповідати свій блок правок до закону 6000, це до проекту бюджету на 22-й рік. В мене там є правки, колеги.

Перша правка – номер 1085, вона торкається підтримки, часткової підтримки з боку держави підприємств з видобутку урану, виробництва ураново-оксидного концентрату, це підприємство "Схід ГЗК". Дякую всім членами комітету, підтримали законопроект наш. Але затягнули, необгрунтовано затягнули цей законопроект у цьому році, ну, не був прийнятий як закон, не був винесений на розгляд в парламенті. Я пропоную правкою 1085 передбачити фінансування 2 мільярди 205 мільйонів на наступний рік, щоб виправити ситуацію.

Наступна – це реструктуризація вугільної галузі, 1112. Там передбачено моєю правкою 10,5 мільярда. Я думаю, що кожен із вас так же само підтримав би цю пропозицію.

І 1106 – це гірничо-рятувальні заходи. Закладаються дуже мізерні кошти. Вся матеріально-технічна база основна залишилася на окупованій території в Донецьку, Луганську, Краснодоні, в Горлівці, в Торезі, в Красному Лучі, в Ровеньках, в Свердловську і в інших містах. Ми змогли тільки людей звідти витягнути, що важливо, зберегти кадри. Але в разі якоїсь аварії, я стукаю тут по дереву, не буде кому спасати шахтарів.

Я пам'ятаю, коли шахтарі протестували у зв'язку з не виплатою зарплати на одній із шахт Волині, і в одного почалася внутрішня кровотеча, лікар-хірург не мав права спуститися в шахту, щоб надати допомогу. З Львівської області, Червонограда, прибули лікарі з гірничо-рятувального загону, які надали допомогу, спасли життя людині. Але у випадку аварії... Це я говорив про один екстремальний випадок. У випадку аварії ні один лікар, ніякий рятувальник, ні пожежник, не має права спуститися в шахту. Навіть спуститися в шахту, не те, що надати допомогу.

Ми можемо допустити масштабні аварії, коли будуть гинути масово люди. Тому тут в цій правці 1106 передбачено виділити всього-на-всього 150 мільйонів гривень.

Шановні колеги, прошу завтра проголосувати за мої правки, я буду їх доповідати в такому ж ракурсі, як і зараз – обґрунтовано, з поясненням. Хоча там на кожен правку у нас, як ви розумієте, буде одна хвилина.

Дякую.

ГРИБ В.О. Михайло Якович, я обов'язково буду підтримувати, і колеги прошу підтримати. Так само як і мої правки, які також стосуються додаткових коштів зараз на реструктуризацію вугільної галузі – це додаткових 7 мільярдів.

Ми ж розуміємо, ми не зможемо діставати те вугілля, яке зараз під землею, так як каже Прем'єр, що сьогодні необхідно діставати все, що там є, якщо не буде грошей. Вже будуть виходити зараз на страйки всі шахтарі, бо вони не отримують заробітної плати.

Ми з вами подавали разом ті правки. Це правки від нашого комітету. Чому ми надаємо зараз можливість бюджетному комітету не підтримувати ці правки?

І правки, які стосуються трансформації вугільних регіонів.

Давайте завтра підтримаємо правки всі ті, які подавали від комітету, правки пана Волинця і мої правки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Будемо працювати. Завтра будемо голосувати і відповідний законопроект про бюджет, і, сподіваюся, наш законопроект після обіду.

Тому на сьогодні засідання комітету оголошую закритим. Всім бажаю гарного сесійного тижня.

